

چهار درس در چهار جدول

درس ۱۷

ویژگی های قاره آسیا

ویژگیهای طبیعی	موقعیت	-قاره آسیا از قطب شمال تا جنوب مدار استوا امتداد یافته است و بخش اعظم آن در نیمکره شمالی قرار دارد. -قاره آسیا از طریق تنگه برینگ از آمریکای شمالی، از کانال سوئز از آفریقا و از رشته کوه اورال از اروپا جدا می شود. -این قاره به اقیانوس آرام در شرق، اقیانوس هند در جنوب و اقیانوس منجمد شمالی در شمال محدود می شود.	
	وسعت	پهنای ترین و وسیع ترین قاره جهان می باشد. ترتیب قاره ها از لحاظ وسعت: آسیا، آفریقا، آمریکای شمالی، آمریکای جنوبی، قطب جنوب، اروپا و اقیانوسیه	
	ناهمواریها	فلات های بلند(از غرب به شرق)	آنا تولی- ایران- تبت- مغولستان
		رشته کوههای مرتفع	البرز-زاگرس- هندو کش- هیمالیا(قله اورست بلندترین قله جهان ۸۸۴۸ متر می باشد.
		سرزمین های پست	جلگه های: سیری(از آبرفت رود ینی سئی و اب)- گنگ(از آبرفت رود گنگ)- سند(رود سند)- چین(از آبرفت رود یانگ تسه کیانگ)
		مجمع الجزایر آتشفشانی	ژاپن- فیلیپین- اندونزی(در معرض زمین لرزه - سونامی- آتشفشان)
	رودهای مهم	یانگ تسه کیانگ(طویل ترین رود آسیا) - گنگ و سند - ینی سئی - آب گاهی رودها، آبرفتها را در مصب* خود انباشته می کنند و از انباشته شدن آبرفت ها در مصب رودها، سرزمین های مثلث شکلی به وجود می آید که به آنها دلتا Δ می گویند.	
	آب و هوا	دما	سرزمینهای مجاور قطب شمال در سیری(هوا در تمام روزهای سال سرد و دارای یخبندانهای طولانی)
		گرم	سرزمینهای مجاور دریاهای (از دریای سرخ تا جزیره تایوان در شرق چین)
		قاره ای(بری)	بخش های داخلی و مرکزی آسیا (زمستانها بسیار سرد و تابستان ها بسیار گرم و خشک)
		بارش	سرزمین های مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا(بادهای باران آور موسمی (مونسون)در اواخر بهار و فصل تابستان از اقیانوس آرام و هند به سمت خشکی می وزند و سبب بارش باران فراوان در این ناحیه می شوند.
		آسیای خشک	سرزمین های مغرب و جنوب غربی آسیا از جمله عربستان، داخل فلات آنا تولی و فلات ایران و آسیای مرکزی به ویژه بیابان گبی در مغولستان از نواحی خشک آسیا محسوب می شود.
	باد	بادهای غربی- موسمی- مدیترانه ای	

ویژگی های قاره آسیا			
ویژگی های انسانی	جمعیت	مناطق پر جمعیت	جنوب و جنوب شرقی آسیا- پر جمعیت ترین قاره جهان - ۶۰ درصد جمعیت جهان- چین و هند پر جمعیت ترین کشورهای دنیا- جزیره جاوه در اندونزی متراکم ترین منطقه جهان- توکیو پر جمعیت ترین شهر آسیا
		دلایل زیادی جمعیت	خاک آبرفتی- باران زیاد- آب و هوای گرم و مرطوب- جلگه های پست و هموار- پوشش گیاهی سرسبز
		مناطق کم جمعیت	نواحی مرتفع چون فلات تبت و هیمالیا و بیابانهای وسیع مثل عربستان و گبی
	نژاد	زرد پوست (بیشترین در شرق)- سفید (غرب و شمال)- سیاه پوست (دارویدی، جنوب هند)- دو رگه	
اقتصادی	زبان	تعدد زبان	
	دین	مهد ادیان بزرگ جهان (یهود، مسیحیت و اسلام- ۶۰ درصد مسلمانان در این قاره زندگی می کنند) آیین برهمنی در هند و آیین بودا (چین، ژاپن، کره و تایلند) در قاره های دیگر کمتر نفوذ یافته اند.	
	کشاورزی	بخش عمده اشتغال مردم- تولید ۹۰ درصد برنج جهان	
اقتصادی	صنعت	ژاپن (مهم ترین کشور صنعتی و عضو گروه هشت)- چین- بره های اقتصادی آسیا (سنگاپور- کره جنوبی- تایوان- هنگ و هنگ در تولید و صدور لوازم الکترونیکی و رایانه ای، لوازم خانگی و اتومبیل)	
	گردشگری	کشورها	چین- مالزی- سنگاپور- هند- دویی
		جاذبه ها	جاذبه های طبیعی و تاریخی فرهنگی مثل دیوار چین و تاج محل

ویژگی های منطقه جنوب غربی آسیا			
ویژگیهای طبیعی	موقعیت	تنگه * بُسفر و داردانل در ترکیه تا کوه های پامیر در مشرق و از آنجا تا خلیج * عَدَن و بابُ المَندَب	
	ناهمواریها	سرزمین های بلند	کوه های بلند ایران که به ارتفاعات ترکیه و قفقاز می پیوندند
		سرزمین های پست و هموار:	پست جلگه ای جلگه بین النهرین (از آبرفت رود دجله و فرات) در غرب ایران و جلگه سند (از آبرفت رود سند) در شرق ایران
			پست خشک بیابان بزرگ عربستان (رَبْع الخالی 2/5 برابر انگلستان) ، دشت کویر و دشت لوت
	آب و هوا	سرد کوهستانی	نواحی مرتفع کوهستانی (زمستان سرد و تابستان معتدل)
		گرم و خشک یا نیمه خشک	نواحی بیابانی (کمبود آب شیرین)
		گرم و شرجی	سواحل خلیج فارس و دریای عمان و اقیانوس هند (گرم همراه با رطوبت)
		مدیترانه ای	سواحل مدیترانه (زمستان معتدل و پرباران و تابستان گرم و خشک)
ویژگیهای انسانی و اقتصادی	جمعیت	پرجمعیت ترین کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا (پاکستان (۱۸۰ میلیون) - ایران (۷۷ میلیون) - ترکیه (۷۳ میلیون)	
	زبان	پرتکلم ترین گروه های و زبانی: عربی - فارسی - ترکی	
	دین	کانون ظهور ادیان توحیدی (یهود - مسیحیت - اسلام (۹۰ درصد))	
	فعالیت اقتصادی	ذخایر نفت و گاز (ایران - عربستان و.....)	
		گردشگری و تجارت مانند ترکیه و امارات	
		بعض کشورها مانند عراق و افغانستان بدلیل جنگ و نبودن امنیت نتوانسته اند پیشرفت کنند.	

ایران و منطقه جنوب غربی آسیا	
چرا منطقه جنوب غربی آسیا از مناطق استراتژیک و مهم جهان است؟	- محل اتصال سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا - محل اتصال آبهای آزاد به یکدیگر از طریق تنگه های هرمز، بوسفر، داردانل و باب المندب - داشتن موقعیت بندرگاهی زیاد - انبار مهم منابع انرژی جهان (دو سوم ذخایر نفت جهان و یک سوم منابع گاز جهان) - وابستگی اقتصاد و صنعت جهان به منابع انرژی این منطقه - کانون جهان اسلام قرار گرفتن مکه و مدینه و انجام مراسم حج در این منطقه
چرا جنوب غربی آسیا منطقه ای پرتنش است؟	- به دلیل داشتن منابع فراوان انرژی و راههای مهم حمل و نقل دریایی مورد توجه قدرتهای بزرگ است. - وابستگی سیاسی برخی کشورهای منطقه به قدرتهای بزرگ و نقش نداشتن مردم در امور سیاسی - توطئه و دشمنی اسرائیل با مسلمانان این منطقه - ایجاد پایگاههای نظامی توسط آمریکا و انگلیس در منطقه
چرا ایران در منطقه جنوب غربی جایگاه ویژه و خاصی دارد؟	- انقلاب اسلامی الگویی برای مردم دیگر کشورهاست و مدافع مردم مظلوم از جمله فلسطین - وجود وحدت و همبستگی میان اقوام مختلف کشور - مقام دوم از نظر وسعت و جمعیت در منطقه - مقام چهارم منابع نفت و مقام اول منابع گاز در منطقه - پیشرفت های علمی و فناوری فراوان - داشتن سواحل طولانی و موقعیت بندرگاهی (طول سواحل جنوبی ایران در خلیج فارس و دریای عمان با در نظر گرفتن بریدگیهای ساحل، ۲۰۴۳ کیلومتر است که از اروندرود در جنوب غرب تا تنگه هرمز و از آنجا تا بندر گواتر در جنوب شرق امتداد دارد تنگه هرمز یک آبراهه بین المللی است که همه کشورها حق دارند بر طبق قوانین رفت و آمد در تنگه ها با کشتی از آن عبور کنند
جزایر ایران در آبهای خلیج فارس	خارک، کیش، قشم، لارک، لاوان، تنب بزرگ، تنب کوچک، ابوموسی این جزیره ها از نظر استخراج نفت، بازرگانی تجارت و نظامی اهمیت دارند.
پیمان سازمان همکاری اقتصادی (اِکو)	این قرارداد نخست در سال ۱۳۴۱ بین ایران، پاکستان و ترکیه بسته شد و هم اکنون ده کشور منطقه عضو آن هستند.
کشورهای عمده صادر کننده نفت	عربستان، ایران، عراق، کویت و امارات متحده عربی
فلسطین، موضوع مهم جهان اسلام	موقعیت
	حدود ۲۷۰۰۰ کیلومتر مربع وسعت دارد و حدود ۲۰۰۰۰ کیلومتر مربع از خاک آن رابیهودیان صهیونیست* اشغال کرده و آن را اسرائیل نامیده اند.
سرزمین مقدس	شهری کهن در کشور فلسطین است مسلمانان به آن بیت المقدس (قدس) و یهودیان و مسیحیان به آن اورشلیم می گویند. برای یهودیان، مسیحیان و مسلمانان شهری مقدس است زیرا خاستگاه پیامبران بزرگ بوده است. مسجد الاقصی که در بیت المقدس قرار دارد، پس از مسجد الحرام در مکه و مسجد النبی در مدینه، سومین مسجد مهم اسلام است و در آغاز ظهور اسلام قبله اول مسلمانان بوده است